

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Kappellestraat (Zuienkerke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021B351
Maart 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Bart Bot

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Administratieve gegevens	5
2	Inleiding.....	6
3	Geplande werken.....	7
4	Gemotiveerd advies	8
4.1	Afweging onderzoekstechnieken.....	9

FIGURENLIJST

Figuur 1 Het projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart. (Bron: geopunt)	6
Figuur 2 Orthofoto 2020 met vereenvoudigde weergave van de geplande werken, noordelijke zone. (bron: geopunt).....	7
Figuur 3 Orthofoto 2020 met vereenvoudigde weergave van de geplande werken, zuidelijke zone. (bron: geopunt).....	8

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	5
---	---

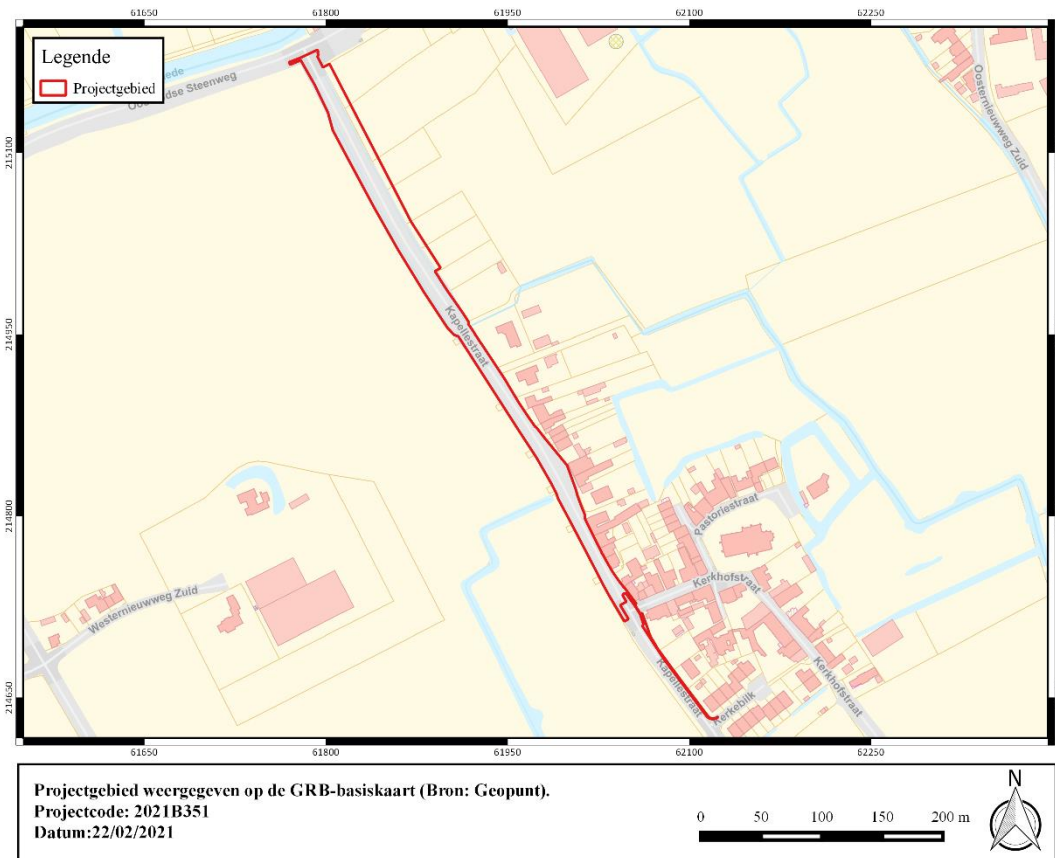

1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Zuienkerke
	Deelgemeente	Houtave
	Postcode	8377
	Adres	Kappellestraat 8377 Houtave
	Toponiem	Kappellestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 61549$ $Y_{\min} = 214646$ $X_{\max} = 62395$ $Y_{\max} = 215204$
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Zuienkerke, afdeling 4, Sectie C, nr's 327a, 375b, 373a, 397b, 372a, 371a, 466/2 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Bart Bot (erkend archeoloog)	

Figuur 1 Het projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart. (Bron: geopunt)

2 Inleiding

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat. De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 8976 m², vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan deels in een zone bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied en deels in een zone bestemd als woongebied met landelijk karakter. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt.

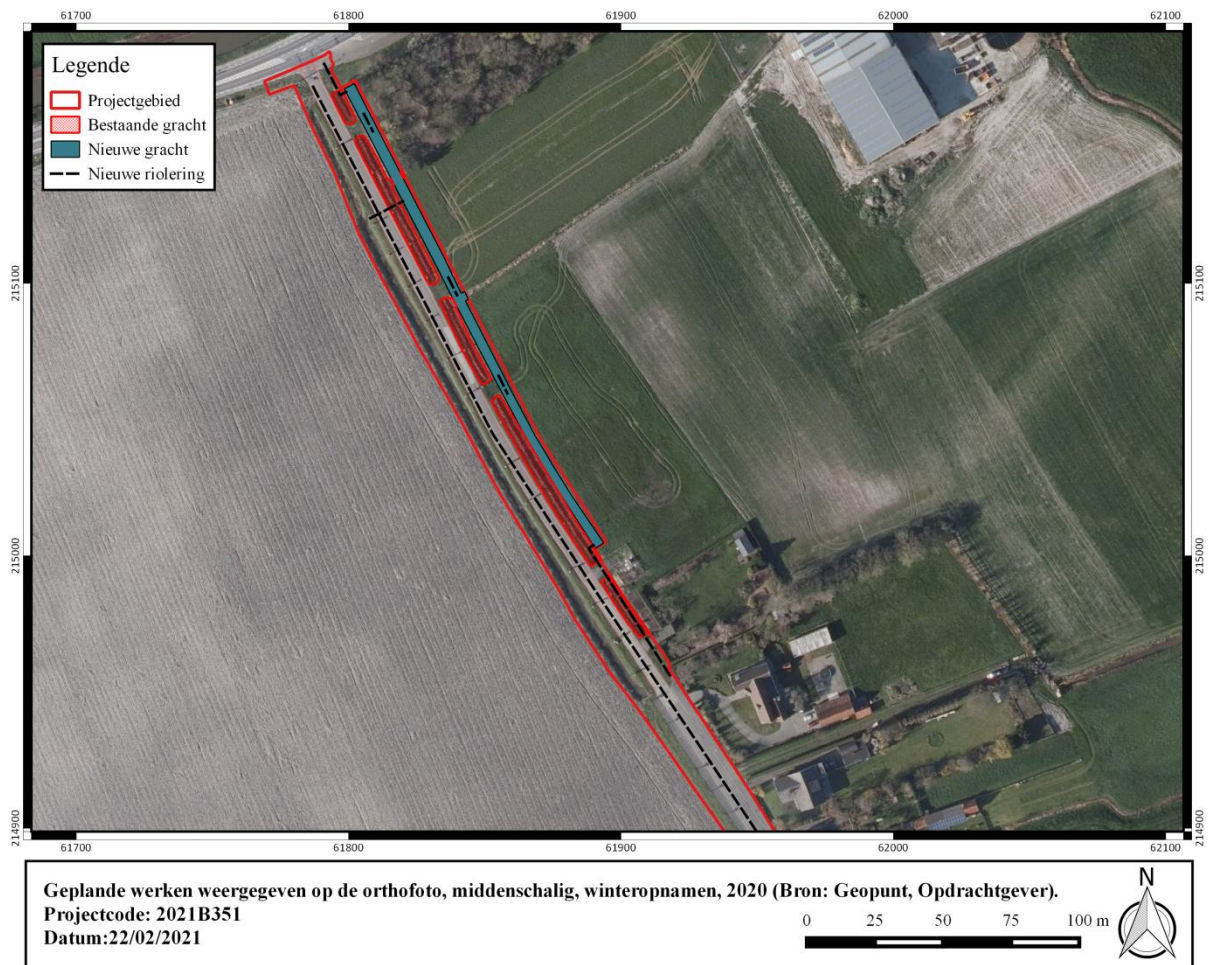
3 Geplande werken

De opdrachtgever plant de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en heraanleg van de bovenbouw van de Kapellestraat.

In het noordelijk terreindeel wordt aan de oostzijde van de weg een nieuwe gracht gerealiseerd over een oppervlakte van ca. 700 m². Deze gracht zal ca. 4,5 meter breed zijn en wordt uitgegraven tot een maximale diepte van ca. 1,80 m-mv. Aan de westzijde van de weg wordt een bestaande gracht behouden (ca. 1120 m²). Hier worden geen nieuwe bodemingrepen voorzien.

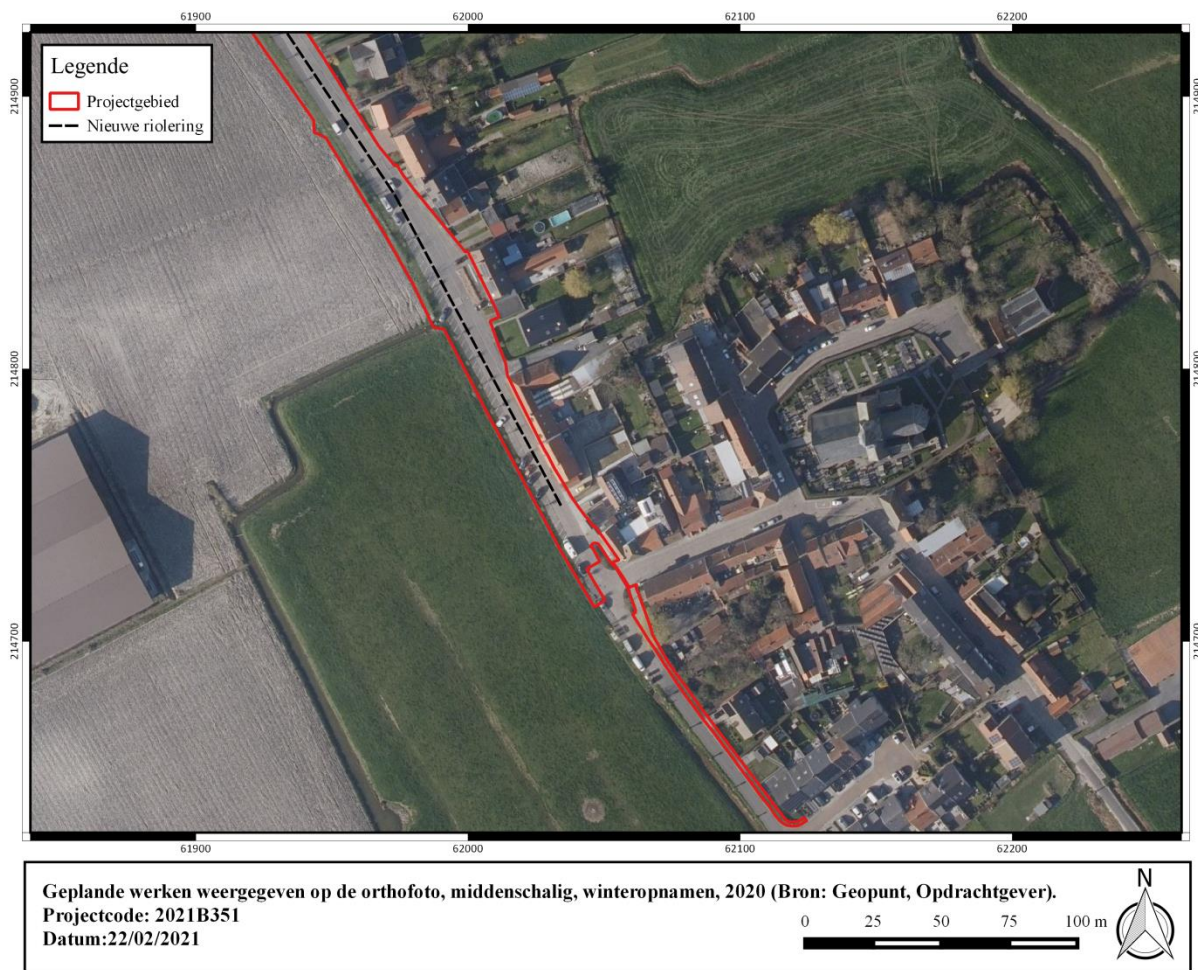
Over de rest van het terrein wordt nieuwe verharding en groenzone gerealiseerd. Deze nieuwe verharding en groenzone vallen voor ca. 975 m² met een bestaande gracht die zich precies ten westen situeert van de geplande gracht. Deze bestaande gracht zal in functie van de geplande ontwikkeling opgevuld worden. De rest van het terrein waar nieuwe verharding en groenzone wordt voorzien is op heden reeds verhard met uitzondering van een smalle groenstrook langs de westelijke zijde van de weg.

In functie van de geplande werken wordt een gescheiden riolering voorzien. Voor de nieuwe riolering wordt een sleuf uitgegraven van ca. 1,5 meter breed en ruim 2 meter diep. De nieuwe DWA zal zich centraal onder de wegenis situeren, de RWA wordt aangelegd tussen de nieuw te realiseren grachten en stopt ter hoogte van huisnummer 10. De nieuwe riolering zal op een andere plaats liggen dan de bestaande.

Figuur 2 Orthofoto 2020 met vereenvoudigde weergave van de geplande werken, noordelijke zone. (bron: geopunt)

Figuur 3 Orthofoto 2020 met vereenvoudigde weergave van de geplande werken, zuidelijke zone. (bron: geopunt)

4 Gemotiveerd advies

In deze sectie volgt een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is. Na dit gemotiveerd advies volgt het concrete programma van maatregelen voor project Zuienkerke Kapellestraat.

1° de volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Alle nuttige en noodzakelijke onderzoeken werden uitgevoerd.

2° de aanwezigheid van een archeologische site:

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan aangetoond worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied groot is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan onderstaande afgeleid worden:

- Het plangebied is gelegen in de Oudlandpolders. Voor de indijkingen in de volle middeleeuwen bestonden deze polders uit een uitgebreid slikken en schorrenlandschap

dat regelmatig overstroomde. Langs de oost- en westzijde van het plangebied zijn duidelijk kreekkruggen waar te nemen. Op het hoogtemodel is duidelijk te zien dat de dorpskern van Houtave op een terp/kreekrug tot ontwikkeling is gekomen.

- Vermoedelijk bestaat het plangebied in de Romeinse periode uit schorre in de directe omgeving van getijdengeulen. Het is niet uitgesloten dat de zone van het plangebied in de Romeinse periode werd gefrequentieerd voor bijvoorbeeld veenontginning of zoutwinning.
- Ten zuiden van het plangebied werd tijdens een controle van de werken volmiddeleeuws aardewerk verzameld. Vermoedelijk bevond zich op deze plaats een volmiddeleeuwse bewoningskern.
- De dorpskern van Houtave is wellicht in de 9^e eeuw tot ontwikkeling gekomen in het veengebied ten zuidwesten van wat later de zogenaamde Blankenbergse Watering wordt genoemd.

3° de waardering van de archeologische site:

Rondom het plangebied werd nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd. De locatie van het plangebied is desalniettemin aantrekkelijk voor oudere menselijke aanwezigheid.

4° de impactbepaling:

Indien zich archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied bevinden, zijn deze bedreigd door de geplande werken.

4.1 Afweging onderzoekstechnieken

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

- **Archivalisch onderzoek:** Bijkomend archivalisch onderzoek is in dit stadium van het onderzoek niet van toepassing. Aan de hand van het historisch kaartmateriaal een duidelijk beeld verkregen van het onderzoeksgebied.
- **Landschappelijk bodemonderzoek:** Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door een gerichte staalname. In het geval van “Zuienkerke Kapellestraat” is een landschappelijk booronderzoek niet zinvol. Het plangebied is niet gunstig gelegen voor het aantreffen van bvb. een paleobodem.
- **Geofysisch onderzoek:** Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Een dergelijk onderzoek kan een aanwijzing geven over mogelijk aanwezige resten, maar biedt geen informatie over de aard van de resten, de bewaring of datering. Vanuit economisch oogpunt is het dan ook niet zinvol dergelijke methode in te zetten op dit projectgebied.
- **Veldkartering en metaaldetectie:** Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein. Een methode als veldkartering geeft nooit met zekerheid uitsluitel over de aan- of afwezigheid, en vooral bewaring van een archeologische site. Bijgevolg kan veldkartering voor dit projectgebied geen meerwaarde bieden en is de potentiële kenniswinst via deze methode dan ook klein tot nihil.

- **Verkendend en waarderend archeologisch booronderzoek:** Een verkendend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn. Deze methode is niet van toepassing omdat er geen verhoogde verwachting is van steentijd-artefactensites binnen het plangebied.
- **Proefsleuven en proefputten:** Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen. Gezien de aard van de geplande werken werd ervoor gekozen om ook deze methode niet te weerhouden.

Het nieuw aan te leggen rioleringsstelsel bevindt zich buiten de bestaande riolering, de nieuwe gracht bevindt zich net ten oosten van de bestaande gracht en de afwerking van de bovenlaag wordt voorzien ter hoogte van reeds bestaande verharding. Op basis van het verslag van resultaten is er een zekere verwachting van zogenaamde klassieke grondsporen ter hoogte van het plangebied, voornamelijk ter hoogte van het nieuw aan te leggen rioleringsstelsel is de kans op goed bewaarde sporen groter. Echter de aarde van de werken, namelijk een rioleringstracé en de reeds aanwezige verstoring binnen het plangebied zorgen ervoor dat de potentiële kenniswinst klein is. Eventueel aanwezig archeologisch erfgoed zou maar fragmentarisch kunnen onderzocht worden en bijgevolg moeilijk interpreteerbaar zijn.

Verdere maatregelen worden dus niet noodzakelijk geacht. Wel wordt gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector